

DE STER

NR. 4. APRIL 1960

De Ster

VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

OP DE OMSLAG:

DE ZWITSERSE TEMPEL

Zes km. ten noorden van het centrum van Bern, de hoofdstad van Zwitserland, staat de Zwitserse Tempel. De grond, waarop de Tempel moest komen, werd de 5e aug. door President David O. McKay ingewijd. Op de 1e okt. 1953 werd met de bouw begonnen, onder toezicht van de architect Kurt Liggenstorfer uit Thun, Zwitserland. De hoeksteen werd de 13de nov. 1954 door wijlen President Stephen L. Richards gelegd en de Tempel werd de 11de sept. 1955 door President David O. McKay ingewijd. De inwijdingsdiensten werden opgeluisterd door het grote Tabernakelkoor, dat toen op zijn rondreis door Europa was. De Tempel meet ongeveer 28 bij 53 meter, bij een hoogte van 50 meter. Het gebouw is van gewapend beton opgetrokken, dat op aantrekkelijke wijze is bepleisterd. De ontwerper van de Tempel was Edward O. Anderson.

60e JAARGANG

Nr 4

INHOUD:	Blz.
De vraag van de maand	99
Gedachten van anderen	102
De Dode Zee-rollen	103
Waarom ik mij wil laten dopen	108
Vroege voorjaarsavond	111
Het lied van Hanna	112
Over het lezen van de Standaardwerken	122
Gebeurtenissen in de Zending	125
Het gesproken Woord	128

Redacteur: J. HENRY VOLKER

Assistent:

President der Nederl. Zending.

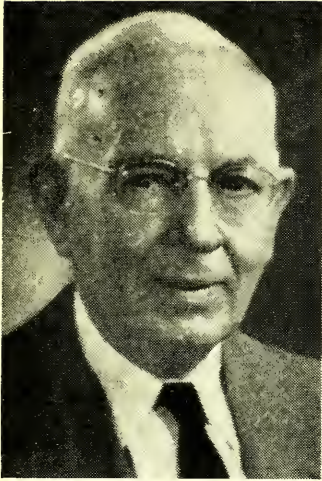
A. D. JONGKEES

Administratie: Laan van Poot 292, Den Haag

*„De Ster” van de Kerk van Jezus Christus
van de Heiligen der Laatste Dagen
verschijnt eenmaal per maand.*

ABONNEMENTSPRIJS: f 1,25 PER KWARTAAL
GIRONUMMER 240615 - LAAN VAN POOT 292 - DEN HAAG

NADruk VAN DE IN DIT NUMMER
VOORKOMENDE CLICHE'S IS VERBODEN

DE VRAAG

van de maand

---

door

JOSEPH FIELDING SMITH,

President van de Raad der Twaalfen

★

VRAAG: „Welke bewijzen hebben wij om het eerste visioen van Joseph Smith te bevestigen en de waarheid van zijn geschiedenis en het feit dat hij geen bedrogene noch een bedrieger was, aan te tonen?”

ANTWOORD: Het is wel bekend, dat de waarheid of leugenachtigheid van een geschiedenis hoofdzakelijk in de details ligt. Er zijn sommige details in verband met het visioen, dat aan de Profeet Joseph Smith werd gegeven, die velen onbetekenend toeschijnen en door vele leden van de Kerk over het hoofd worden gezien. Toch zijn zij van zeer groot en vitaal belang.

Wij allen weten, dat in het jaar 1820 de geloofsbelijdenis van het Concilie van Nicea in bijna de gehele Christelijke wereld de overheersende was, zowel in de Protestantse als in de Katholieke kerken. Christelijke geestelijken, geleerden en professoren hadden door de eeuwen heen deze geloofsbelijdenis in hoofdzaak als waar aangenomen. Heden ten dage vindt de godsdienstige wereld het

denkbeeld van een God als Persoonlijk Wezen belachelijk, onverschillig of zij die geloofsbelijdenis aannemen of niet en beschouwen God als een onzichtbare essentie of macht in het heelal; velen, zo niet allen, zeggen dat Hij zonder gemoedsaandoeningen en onstoffelijk is en dat de Vader en de Zoon slechts uitdrukkingen zijn van één God of van een oppermachtig heersende invloed. Het was in de dagen van de Profeet Joseph Smith een algemeen geloof, dat Christus een manifestatie van God in het vlees was, doch dat Hij na zijn opstanding zijn lichaam aflegde en opnieuw in de universele essentie werd opgenomen, in de macht of „onstoffelijke” geest, die het ganse heelal vult.

Het is onredelijk te denken, dat Joseph Smith op veertienjarige leeftijd de dwaling van deze leer

heeft kunnen ontdekken, een leerstelling, die hem onderwezen was en die in lijnrechte tegenspraak was met hetgeen waarmede hij nu aan kwam, hetwelk dan een onwaarheid zou zijn. Voor hem zou het het natuurlijkste zijn geweest, toen hij uit het bosje terugkeerde, te zeggen dat hij een engel had gezien. Bovendien zou het voor hem zeer onwaarschijnlijk zijn geweest te verklaren, dat de boodschapper hem had gezegd dat alle godsdienstige leerstukken en alle godsdienstleraren van de goddelijke waarheid waren afgeweken. Vermoedelijk zou hij hebben gezegd, dat de boodschapper hem had aangeraden zich bij een van de twistende secten aan te sluiten; mogelijk ook, dat wanneer hij wilde wachten, de Heer hem zou roepen om een godsdienst in het leven te roepen. Nooit ter wereld zou hij gezegd hebben, dat twee glorierijke Personen aan hem verschenen waren en hem verteld hadden, dat hij zich bij geen enkele bestaande geloofsbelijdenis of kerk moest aansluiten. Er is geen kwestie van, dat hij daar ook maar een ogenblik aan heeft kunnen denken, toen hij het bosje binnen-

ging en later zeide hij dit. Hij zou het niet gedurfd hebben om na dat onderhoud te verklaren, dat *alle* geloofsbelijdenissen en kerken verkeerd waren. Zo jong als hij was, had hij wijsheid genoeg om te weten dat zoiets noodlottig zou zijn geweest en hij daardoor veroordeeld zou zijn geworden.

Ongetwijfeld moeten wij daarentegen aannemen, dat Joseph Smith, toen hij in gebed ging, dacht dat ergens de goddelijke waarheid kon worden gevonden. Indien hij listig een plan had bedacht, zou hij het niet hebben gewaagd bij de godsdienstige wereld met zulk een geschiedenis aan te komen, zoals die van het bezoek van de Vader en de Zoon beide. Van alles wat hij tot dusver had geleerd, was deze gedachte wel het verst van hem verwijderd. Het was al te revolutionair en te zeer in tegenspraak met de universele geloofsbelijdenissen van de Katholieke en Protestantse wereld. Hij zou gezegd kunnen hebben, dat Gods Zoon aan hem was verschenen, doch ook dat was zeer ver van het algemeen heersende geloof.

Alle Openbaringen komen door Christus.

Hier is nog een detail in verband met het visioen, dat de Profet niet geweten kon hebben en dat niet algemeen wordt begrepen, zelfs niet door alle leden van de Kerk. Toen Adam in de Hof van Eden was, was hij in de tegenwoordigheid van God onze Eeuwige Vader. Na zijn val, werd

hij uit de tegenwoordigheid van de Vader verwijderd en toen aan Adam kinderen werden geboren, waren ook zij uit de tegenwoordigheid van de Vader gesloten. Toen werd Jezus Christus, volgens de Schrift, de Pleiter voor Adam en zijn kinderen (Joh. 2 : 1; L. & V. 29 : 5, 110 : 4), en ook hun Midde-

laar, staande tussen de mensheid en de Eeuwige Vader, onze zaak bepleitende. (1 Tim. 2 : 5; Hebr. 9 : 15).

Vanaf die tijd was het Jezus Christus, die zijn dienstknechten op aarde leidde en de profeten openbaring en leiding gaf. Als Joseph Smith een bedrieger was geweest en op een of andere wonderlijke wijze een grote waarheid had ontdekt, die door de afval voor de wereld verloren was gegaan, zou hij nooit verklaard hebben, dat het de Vader was, Die de Zoon had voorgesteld en hem gezegd had zich met zijn vraag tot de Zoon te richten en dat het de Zoon was, die het antwoord gaf. Hoe luidde het verslag, dat hij de predikant uitbracht, met wie hij bevriend was? Hier volgt het in zijn eigen woorden:

„...Ik zag twee Personen, wier glans en heerlijkheid alle beschrijving te boven gaan, in de lucht boven mij staan. Een van hen sprak tot mij, mij bij de naam noemende, en zeide, op de ander wijzend: *'Dit is Mijn geliefde Zoon. Hoor Hem'* (Paarl v. Grote Waarde, Joseph Smith 2 : 17).

Het was de Zoon die hem vroeg wat hij verlangde en het was de Zoon die het antwoord gaf. Indien Joseph zich aan bedrog had schuldig gemaakt en gelogen had, zou hij nooit aan dit voorval hebben gedacht en het op deze wijze hebben verteld. Waarschijnlijk zou hij hebben gezegd, dat de Vader hem had gevraagd wat hij wenste en dat de Vader hem antwoordde. Indien Joseph Smith met zulk een verklaring was gekomen,

zou de gehele wereld, haar onwetendheid van hemelse zaken daargelaten, geweten kunnen hebben, dat hij zich aan bedrog had schuldig gemaakt, ondanks het feit dat hij een grote waarheid had ontdekt met betrekking tot de afzonderlijke persoonlijkheden van de Vader en de Zoon. Ook hier stemt de geschiedenis van Joseph Smith overeen met de goddelijke waarheid.

Wellicht is het onnodig hier, op grond van de Schrift, de gescheiden persoonlijkheden van de Vader en de Zoon aan te tonen, maar een of twee aanhalingen uit de Schrift mogen hier worden gegeven, die de overeenstemming bewijzen tussen het visioen van Joseph Smith en de feiten, zoals die in het Nieuwe Testament worden geopenbaard.

Bij de doop van Jezus lezen wij: „En Jezus gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water; en zie, de hemelen werden geopend, en Hij zag den Geest Gods nederdalen gelijk een duif, en op Hem komen.

„En zie, een stem uit de hemelen, zeggende: Deze is mijn Zoon, mijn Geliefde, in den welken Ik mijn welbehagen heb”. (Matth. 3 : 16, 17; Joh. 12 : 28).

„Gij hebt gehoord, dat Ik tot u gezegd heb: Ik ga henen en kom weder tot u. Indien gij Mij lief hadt, zoo zoudt gij u verblijden, omdat Ik gezegd heb: Ik ga henen tot den Vader; want mijn Vader is meerder dan Ik. (Joh. 14 : 28).

„Jezus zeide tot haar: Raak Mij niet aan; want Ik ben nog niet

opgevaren tot Mijnen Vader; maar ga henen tot mijne broeders, en zeg hun: Ik vaar op tot Mijnen Vader en tot uwen Vader, en tot mijnen God en uwen God. (Joh. 20 : 17).

„En ik ben niet meer in de wereld, maar deze zijn in de wereld, en Ik kom tot U, Heilige Vader, bewaar ze in Uwen Naam, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn gelijk als Wij”. (Joh. 17 : 11). Deze en tientallen andere passages

tonen aan, dat de Vader, de Zoon en de Heilige Geest afzonderlijke Personen zijn. Slechts de afval en de verwerping van de leerstellingen van Jezus konden de wereld tot zulk een staat van duisternis hebben gebracht. De tijd was aanbroken in de dagen van de Profeet Joseph Smith voor de vervulling van de voorzeggingen der profeten en het inluiden van de Bedeling van de Volheid der Tijden.

GEDACHTEN VAN ANDEREN

Het is onze plicht nuttig te zijn, niet zoals wij willen, doch zoals wij kunnen.

Een onbegrepen vrouw is een vrouw, die anderen niet begrijpt.
Carmen Sylva.

*

Dorre harten erkennen geen onbeschreven recht

Multatuli

*

Beoordeel niemand, voordat gij in zijn omstandigheden zijt geweest.

Talmud.

*

Het kwade is gemakkelijk aan te leren, het goede moeilijk.
Chinees spreekwoord.

DE DODE ZEE-ROLLEN

Was het Christendom er eerder dan Christus?

door Dr. O. Preston Robinson

(Overgenomen uit de Church Section van de „Deseret News) II.

De betekenis van de bijdrage van de Dode Zee-rollen ligt in de bevestiging van een feit, dat de geleerden reeds lang hadden vermoed. Dit feit is, dat vele leerstellingen en verordeningen, door Jezus en zijn discipelen geleerd, lang voor de geboorte van de Heiland werden geleerd en in praktijk gebracht.

Voor degenen, die geloofden, dat het Christendom of het Evangelie van Christus met zijn persoonlijke zending op aarde een aanvang nam, is deze ontdekking zeer verontrustend. De echtheid van de rollen en hun boodschap erkennende, kunnen deze mensen alleen maar concluderen, dat Jezus zijn godsdienst aan andere bronnen moet hebben ontleend en dus niet op goddelijke wijze uitverkoren kan zijn geweest en naar de aarde gezonden als Gods Zoon.

Dit is de ongelukkige gevolgtrekking die thans door vele geleerden wordt gemaakt, dat zij Jezus nu slechts aanvaardden als een van de grote leraren uit de geschiedenis.

Zulk een gevolgtrekking echter is hoogst eigenaardig en gevaarlijk. Indien Jezus niet meer was dan een groot leraar, indien Hij niet de bringer van Zijn Evangele was en dientengevolge „niet een wonderbaarlijke incarnatie van een Zoon van God, een voorbestaan gehad hebbend in de hemelen en naar de aarde gezonden als de lang verwachte Messias, dan waren zulke eerbiedwaardige getuigen als Petrus, Jacobus, Johannes, Mattheus, Marcus, Lucas en Paulus opzettelijk de meest valse getuigen in de wereld. Elk van deze volgelingen van Jezus, wiens woorden in het Nieuwe Testament staan opgetekend, getuigen plechtig, niet eenmaal, maar vele malen, dat Jezus de Christus was, dat Hij de gever van het Evangelie was, hetwelk zij predikten en dat Hij waarlijk de Zoon van God was. Deze leraren en profeten, heilige en oprechte mannen volgens de geschiedenis en overlevering, ondergingen hevige vervolgingen en stierven een pijnlijke dood, tengevolge van en in verdediging van hun getuigenissen. Is het aan te nemen, dat zulke mannen als deze, en talloze anderen, hun leven zouden hebben gegeven ter verdediging van een leugen?

JEZUS' EIGEN GETUIGENIS

Ook Jezus zelf verklaarde meermalen, in antwoord op directe vragen en om de autoriteit van zijn leringen te vestigen, dat Hij van de Vader gekomen was, dat Hij door zijn Vader was gezonden om zijn Evangelie te prediken en dat Hij en Zijn Vader één in doel en streven waren.

Bij zekere gelegenheid vroeg Jezus Zijn discipelen: „Wie zeggen de mensen, dat Ik, de Zoon des Mensen, ben?” Zijn discipelen antwoordden dat sommigen dachten dat Hij Johannes de Doper was, anderen Elia en weer anderen Jeremia. Toen vroeg Jezus: „Maar wie zegt gij dat Ik ben?” Petrus antwoordde en zeide: „Gij zijt Christus, de Zoon des levenden Gods”.

Toen Petrus deze betekenisvolle verklaring aflegde, sprak Jezus hem niet tegen. Op geen enkele wijze ontkende Hij deze waarheid. Integendeel, Hij bevestigde het getuigenis van Petrus door hem te zeggen dat „Vlees en bloed hem dat niet hadden geopenbaard, maar Mijn Vader, die in de hemel is (Matth. 16 : 13-17). In het Evangelie van Mattheus alleen staan vele voorbeelden waar Jezus zelf, direct of indirect Zijn volmaakte kennis bekrachtigde dat Hij de Zoon van God is, door Hem gezonden om Zijn plan van zaligheid aan Zijn kinderen op aarde te brengen. Ook de andere Evangelieën bevestigen dit.

IS HET CHRISTENDOM BEDROG?

Indien Jezus en de schrijvers van het Nieuwe Testament valselijk hadden getuigd, dan is het Christendom het grootste bedrog ter wereld en het Nieuwe Testament zou dan als onechte literatuur weggeworpen moeten worden. Bovendien zou men tot een verwrongen redenering zijn toevlucht moeten nemen om Jezus de rol van groot leraar toe te kennen. Niemand in de geschiedenis, wiens leven op een valse grondslag was gebouwd, heeft als een groot leraar of als een grote persoonlijkheid stand kunnen houden.

De Dode-Zee-rollen mogen dan al de grondslagen van veel theologisch denken aan het wankelen hebben gebracht, maar de betekenis van hun ontdekking is zeker niet zo diep, dat zij ons, na 2000 jaren, van de waarachtigheid van Jezus als de Zoon van God berooft en van de reputaties van hen, die van Hem getuigd hebben.

EEN ANDER ANTWOORD

Er moet een ander antwoord zijn. En dat is er gelukkig, een dwingend, dat zowel door de rede als door de Schrift wordt ondersteund. Dit antwoord is, dat Jezus de oorspronkelijke auteur van Zijn Evangelie of plan van zaligheid was, aan ons allen in het voorbestaan voorgelegd. In de raadsvergaderingen, die in de hemel werden gehouden, alvorens deze wereld werd georganiseerd, werden twee plannen aangeboden.

Het ene was een dwangstelsel, dat door Lucifer werd voorgesteld, waardoor hij voor zichzelf macht wilde verwerven, die gelijk was aan die van de Vader. Het andere plan was er een van de vrije wil, het Evangelieplan, door de Heiland aangeboden die in het midden des tijds als Jezus de Christus naar de aarde kwam. In het Boek Openbaringen zegt Johannes dat er krijg in de hemel was: Michaël en zijn engelen krijgden tegen de draak; en de draak en zijn engelen krijgden. . . en de duivel werd uitgeworpen uit de hemel" (Openb. hoofdstuk 12). Dit vond plaats, naar wordt geloofd, gedurende de raadsvergadering in de hemel, toen beide plannen werden aangeboden. Het plan van Christus werd door de hemelse scharen aangenomen en in zijn volheid aan Adam gegeven als het plan van zaligheid. Later, nadat het door de zorgeloosheid en de handelingen van de mensen was veranderd werd het in de dagen van Henoch hersteld, wederom aan Noach, daarna aan Abraham en toen aan Mozes. Nadat de meeste verordeningen en beginselen opnieuw verloren waren gegaan, werd Jezus zelf door Zijn Vader naar de aarde gezonden, niet om het Evangelie voor de eerste maal te brengen, maar om het in zijn volheid te herstellen.

HET EVANGELIE IS EEUWIG

De rede schraagt deze opvatting van de eeuwigheid van het Evangelie. Indien God een plan heeft voor Zijn kinderen, is het voor al Zijn kinderen, niet alleen voor degenen, die op aarde kwamen na Jezus' geboorte. De apostel had een helder begrip van de redelijkheid van deze opvatting. Hij wist dat het Evangelie gisteren, vandaag en morgen hetzelfde was. In zijn brief aan de Galaten zegt hij duidelijk dat het Evangelie van Christus aan Abraham gepredikt werd. (Gal. 3 : 8). In zijn brief aan de Hebreërs beschrijft Paulus hoe God in het verleden tot de vaders had gesproken door de Profeten en „in deze laatste dagen heeft Hij tot ons gesproken door Zijn Zoon, welke Hij gesteld heeft tot een erfgenaam van alles, door welchen Hij ook de wereld gemaakt heeft (Hebr. 1 : 1-2). In deze zelfde brief beschrijft Paulus hoe het Evangelie aan de mensen in de dagen van Mozes werd gebracht. Ook in Corinthiërs zegt Paulus dat de Israëlieten in Mozes' tijd dronken uit de steenrots, die Christus was. (I Cor. 10 : 1-4). Tijdens Zijn gehele zending legde Jezus de nadruk op het feit, dat Zijn Evangelie van Zijn Vader was gekomen en dat Hij met Zijn Vader was geweest voordat de wereld was geschapen. Steeds weer legde Hij er de nadruk op, dat Zijn Evangelie eeuwig en voor alle mensen was, niet alleen voor dat deel van de mensheid die zo gelukkig waren om na Zijn zending geboren te worden.

Het Evangelie van Johannes is vol van passages die aantonen, dat deze apostel een duidelijk begrip van de eeuwigheid van het Evangelie had en dat het auteurschap aan Jezus toebehoorde. Johannes zeide: „In den

beginne was het Woord, en het Woord was bij God” en dat alle dingen door hetzelfde waren gemaakt (Joh. 1 : 1-3). Met betrekking tot wie met het „Woord” wordt bedoeld, zegt Johannes: „En het Woord is vleesch geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, eene heerlijkheid als des Eeniggeborenen des Vaders) vol van genade en waarheid. (Joh. 1 : 14).

JEZUS DOOR DE VADER GEZONDEN

Volgens Johannes spreekt Jezus, zeggende: „Want Ik ben uit den Hemel nedergedaald, niet opdat Ik Mijnen wil zou doen, maar den wil desgenen, die Mij gezonden heeft”. En: „Wat zou het dan zijn, zoo gij den Zoon des Menschen zaagt opvaren, waar Hij te voren was? (Joh. 6 : 38, 62). In andere passages van dit Evangelie verklaart de Heiland categorisch, dat Hij van de Vader kwam en dat Hij bij de Vader woonde, vóór de wereld was. (Joh. 16 : 28-30, 17 : 4-5).

De Apostel Petrus getuigt ook van dit feit door te verklaren, dat Christus voor de grondlegging der wereld was geordend. (1 Petr. 1 : 18-20).

Het voortbestaan van de geest des mensen (en bijgevolg van Christus' tegenwoordigheid bij de Vader voor de wereld was geschapen) wordt door het getuigenis van verscheidene profeten van het Oude Testament bevestigd. De Heer, tot Job sprekend, vroeg: „Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde? (Job 38 : 4-7). Met deze vraag gaf de Heer te kennen, dat Job bestond vóór zijn leven op aarde. De Profet Jeremia was vóór zijn geboorte voor zijn speciale zending aangewezen. (Jer. 1 : 4-5).

Indien het Evangelie op verschillende tijden op aarde was, zoals de Schriften zeggen, van de dagen van Adam af, is het logisch te verwachten dat gedeelten ervan en legenden met betrekking daarop, onder de volken van de gehele aarde verspreid zullen zijn geweest. Mogelijkerwijs kwam veel van de overeenkomst in de grote wereldgodsdiensten van deze ene bron. Zeker is het niet moeilijk te geloven, dat een groep rechtvaardige mensen, die aan de oevers van de Dode Zee woonden, vóór de tijd van Jezus' geboorte, vele van deze beginselen en verordeningen kenden. Het zou een natuurlijk proces zijn, als geloven, opvattingen en overleveringen van geslacht op geslacht overgingen en dat sommige van de oorspronkelijke leringen, aan Adam gegeven en aan de profeten, die na hem kwamen, bewaard zijn gebleven.

Voorts weten wij uit moderne openbaring dat het Aäronische Priesterschap op aarde bleef van de dagen van Aäron tot op de tijd van Johannes de Doper (L. & V. 84 : 27). Om in dit Priesterschap werkzaam te kunnen zijn, moesten zij, die deze bevoegdheid hadden, noodzakelijkerwijs veel van de leerstellingen en van de organisatie hebben behouden.

Vele andere schriftuurplaatsen in het Oude en Nieuwe Testament rechtvaardigen duidelijk de redelijke conclusie, dat Gods plan voor Zijn kinderen, het Evangelie, eeuwig is, hetzelfde voor alle mensen, ongeacht wanneer zij werden geboren. Verder geven oude geschriften, waarvan er sommige in grotten bij de Dode Zee werden ontdekt, nog meer licht daarover. Deze zullen tezamen met het getuigenis der moderne geschriften, in volgende artikelen van deze serie worden besproken.

(Wordt vervolgd).

*Eén hart en één ziel, voorwaar!
Was 'd eerste Christenschare;
Als broeders, zusters, zag men haar
Eendrachtig zich vergâren.
Eén jubelklank, als aller dank,
Steeg opwaarts bij hun knielen;
Eén in hun hoop, één in de doop,
Eén hart en één ziele!*

*Al dreigde ook de wereldmacht
Met ketens, zwaard en vlammen,
Die tegenstand kon toch de kracht
Der liefde niet verlammen.
't Zij in Gods huis, of kerkerkluis,
En of ook offers vielen,
Men brak het brood, men ging ter dood:
Eén hart en één ziele!*

*Godlof! kan ook in deze tijd,
Trots Satan en diens horde,
Door der Profeten werkzaamheid
Het zwaard ten sikkel worden.
Eén liefdeband, van land tot land,
Moog' nu ons weer bezielen;
Eén vredebond op 't wereldrond:
Eén hart en één ziele.*

J. Meeuws,
Loc. Zendeling

Waarom ik mij wil laten dopen en waarom ik wil toetreden tot de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

U hebt mij gevraagd tien punten te noemen waardoor ik tot bovenstaand besluit ben gekomen. Welnu, uw vraag is niet eenvoudig, maar ik zal trachten haar naar eer en geweten en zo duidelijk mogelijk te beantwoorden.

Ik stam uit een geslacht van Doopsgezinden. Mijn ouders, althans mijn vader, was lid van die Kerk, mijn moeder was van oorsprong Hervormd. Beide deden zij weinig aan hun geloof. Mijn vader ging zondags naar de kerk als het weer hem belette een wandeling te maken en mijn moeder was door haar jarenlange ziekte verhinderd naar buiten te gaan. Predikanten of ouderlingen kwamen nooit bij ons. Ook werd er praktisch nooit gebeden. Ik herinner mij alleen, dat mijn moeder ons in mijn prille jeugd een avondgebedje leerde, dat mijn broer en ik moesten opzeggen voor we gingen slapen. Lang heeft dat echter niet geduurd. Mijn moeder was in die tijd een zeer zwakke vrouw voor wie praktisch alles te veel was. Ook in dit opzicht verslapte haar houding al gauw en wij vergaten spoedig de woorden van het gebed.

Toen ik ouder werd bezocht ik de catechesatie van de Doopsgezinde kerk. Het was een traditie in onze familie, dat iedere telg van dit geslacht op 18 jarige leeftijd werd gedoopt en toetrad als lid van die kerk. De oude predikant maakte ons hiervoor klaar. Eenmaal per week gingen wij een avond naar hem toe en in de consistoriekamer van de kerk onderwees hij ons aan de hand van de Bijbel. Hij stelde ons zelden vragen en wanneer hij dat een enkele keer deed, gaf hij daarbij zelf het antwoord. Het is begrijpelijk, dat deze methode een jongen van 17 of 18 jaar, die nog zoveel andere interesses heeft, weinig kan boeien. In één van de laatste lessen werd ons gevraagd een belijdenis te schrijven op grond waarvan wij zouden worden gedoopt en toegelaten als lid van de kerk. Ook deze belijdenis werd ons echter door de predikant gedicteerd uit angst dat onze onkunde anders aan het licht zou komen.

Zo ben ook ik, louter uit traditionele overwegingen, evenals zoveel andere jongens en meisjes van mijn leeftijd, in 1920 toegetreden tot de Doopsgezinde kerk en gedoopt. In de kerk kwam ik weinig meer. Ik had daar geen behoefte aan. Pas veel later, toen de moeilijkheden in mijn leven zich opstapelden, de tegenslagen na een succesvolle loopbaan steeds groter werden, kwam ook de behoefte aan steun, aan een samengaan met God. In mijn allermoeilijkste tijd, toen ik mijn ge-

boorteplaats allang had verlaten en in een heel ander omgeving woonde, kreeg ik plotseling bezoek van een betrekkelijk jonge, zeer actieve Doopsgezinde predikant. Hij had van mijn moeilijkheden gehoord en vond daarin een motief om mij aan mijn oude geloof te herinneren. Wij spraken veel samen en door hem kreeg ik weer meer vertrouwen in God, hetwelk ik totaal had verloren of misschien wel nooit had bezeten. Ik ging nu weer geregeld naar de kerk, waar ook mijn jongste zoon, die door toedoen van dezelfde predikant met hart en ziel tot dit geloof was toegetreden, een belangrijke rol in de jeugdafdeling vervulde. Mijn kijk op de wonderen Gods en het kerkelijk leven veranderde zienderogen en er waren ogenblikken waarin ik mij thuis voelde en gelukkiger was dan vroeger. Toen echter mijn maatschappelijke moeilijkheden opnieuw een vastere vorm begonnen aan te nemen doordat ik, overgevoelig als ik was, noch in mijn werk en zeer zeker niet in mijn huiselijke omstandigheden de voldoening kon vinden, die ik nodig had, liet de predikant, aan wie ik een enorme steun had gehad, mij plotseling in de steek. Dit gebeurde op een moment, dat ik hem of liever een morele steun, het hardst nodig had.

Ik voelde mij verraden en totaal verlaten. Hoe verkeerd dit overigens ook was verloor ik mijn vertrouwen in de kerk en in dit geloof. Ik zag de wereld en de mensen als mijn vijanden en vertrouwde niemand meer. De breuk met de kerk was van dat ogenblik af volkomen.

Toch zocht ik God. Hem kon ik niet missen en mijn vertrouwen in Jezus Christus bleef. Ik las veel in de jaren, die hierop volgden, maar sloot mij bij geen godsdienstige richting meer aan, hoewel ik daar zeer zeker behoefte aan had. Door omstandigheden verliet ik de plaats waar ik dit alles had ondervonden en ik kwam er niet weer terug.

Ik beled mijn godsdienst zoals mij dat zelf reëel en waardevol toeleek, hoewel mij toch veel ontbrak omdat ik God niet kon dienen zoals ik dat wenste. Ik bestudeerde verscheidene kerkelijke richtingen, maar bij geen van alle vond ik wat ik zocht. Mogelijk stelde ik mijn eisen te hoog, mogelijk ook had de ervaring mij te voorzichtig gemaakt, maar aan de andere kant was dit gemis voor mij ook weer niet groot genoeg om mijn afkeer van de zuiver menselijke en dikwijls persoonlijke opvattingen, die van zeer veel kerkelijke instellingen in wezen een dictatuurstaat plegen te maken, te overwinnen.

Zo leefde ik in de eenzaamheid van mijn bestaan mijn eigen leven, dat ik zelf had opgebouwd en dat ik zoveel mogelijk in overeenstemming trachtte te brengen met hetgeen God, naar mijn mening, van mij verwachtte. Bevrediging vond ik hierin echter niet. Vrijwel het enige wat ik hiermee bereikte was, dat ik leerde bidden, bidden in de eenzaamheid van mijn kamer, waar ik het dikwijls zeer moeilijk had en mij tot Jezus wendde en Hem om een oplossing smeekte.

Veel, ontzaggelijk veel heeft God mij toen gegeven. Hij gaf mij werk waaraan ik mij met hart en ziel kon wijden, werk waarin ik mijn zelf-

vertrouwen terugvond en dat mij in staat stelde de grootste moeilijkheden te overwinnen. Zo leefde ik jaren achtereen. Ik was tevreden en werkte, maar de eenzaamheid bleef. Ik leed daaronder, want juist door de eenzaamheid wordt het gezichtsveld van de mens beperkt en voor mijn werk vooral had ik een ruime blik nodig.

Weer heeft God mij de weg gewezen, want het is mijn vaste overtuiging, dat Hij het is geweest, Die mij in contact bracht met de familie Plum Mentz, waardoor mij leven zoveel anders, zoveel rijker en gelukkiger is geworden. Stance met haar sterke religieuze inslag en haar onverbreekelijk Godsvertrouwen was de grote stuwkracht, die dit vaderloze gezin definitief had gebracht in de richting van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen van de Laatste Dagen. Door haar leerde ook ik de grondbeginselen van deze kerk kennen, door haar en haar moeder bezocht ik geregeld de vergaderingen en bijeenkomsten en raakte ik hoe langer hoe meer vertrouwd met de opvatting van het Christelijk Geloof, zoals dat door haar wordt beleden en nageleefd. Door mijn werk had ik gelegenheid een ernstige studie te maken van de geschiedenis van de kerk en van hetgeen er in die betrekkelijk korte tijd van haar bestaan, vooral in Amerika maar ook overal elders in de wereld, tot stand was gebracht. Ik kreeg mijn inlichtingen uit de eerste hand van President Rulon J. Sperry en de vele uren, die wij samen doorbrachten en waarin hij mij vertelde over de beginselen van zijn geloof, over Joseph Smith en de profeten, die na hem de Kerk hebben geleid, over de wonderen, die werden verricht en nog dagelijks gebeuren, over de enorme kracht, die er van dit geloof uitgaat en de opofferingen, die de leden zich vrijwillig getroosten om God te dienen, hun evenzovele bewijzen van naastenliefde en hun naleving van het evangelie in haar oude oorspronkelijke vorm, gaven mij hoe langer hoe meer de zekerheid, dat deze kerk inderdaad de Kerk van Jezus Christus moest zijn. Een grondige bestudering van het leven van Joseph Smith gaf mij de overtuiging, dat alles wat deze grote profeet had ondervonden, rechtstreeks van God moest komen, waardoor, naar mijn gevoel, de waarheid van zijn openbaringen volkomen werd onderstreept.

Zo groeide in mij steeds meer het verlangen de doop te ondergaan, de zegeningen van de Heilige Geest te ontvangen en een actief en werkend lid van deze Kerk te mogen zijn. Hoewel ik weet, dat hieraan zeer zeker egoïstische verlangens ten grondslag liggen, ben ik er van overtuigd, dat iemand, die met deze gevoelens en met de innerlijke behoefte God en zijn naasten te dienen tot deze kerk wil toetreden, ook in staat zal zijn de belofte, die hij daarmee ten opzichte van haar, haar leden en de gehele mensheid op zich neemt, ten volle na te komen.

Zo heb ik u dan niet in de gevraagde tien punten, maar meer in de volledige algemeenheid van mijn gedachten de redenen van mijn wensen om tot uw geloof en uw Kerk te mogen toetreden, uiteengezet.

Ik wil besluiten met het noemen van enkele uitspraken, die destijds een

diepe indruk op mij hebben gemaakt omdat zij naar mijn mening de zuiverste weergave zijn van de liefde Gods tegenover ons, mensen en daarom voor mij de grondbeginselen zijn geworden van mijn besluit om in uw gemeenschap te worden opgenomen:

„Wij vragen om KRACHT en God geeft ons MOEILIKHEDEN, die ons sterk maken.

Wij bidden om WIJSHEID en God schenkt ons PROBLEMEN, waarvan de oplossing wijsheid inhoudt.

Wij pleiten voor VOORSPOED en God geeft ons VERSTAND en KRACHT om te werken.

Wij smeken om MOED en God geeft ons GEVAREN om te overwinnen”.

Mogen wij deze woorden steeds in onze gedachten houden en de kracht bezitten om er nu en in de toekomst steeds naar te handelen. Dit bid ik God in de naam van Zijn geliefde Zoon Jezus Christus. Amen.

J. C. Gorter.

VROEGE VOORJAARSAVOND

*Het ongelezen boek viel naast hem neder;
Hij streek langs de oogen met een vage hand,
En keek naar buiten: 't eerste lenteweder
Betooverderde het schemerende land.*

*Er was een waas van het aanvankelijk loover
Om het afzonderlijke, zwarte hout,
En iets als zoelte zweemde de avond over,
Maar waar de wind zijn vleugel sloeg was 't koud.*

*De lente gingen en de lenten komen;
De wereld is een onvergankelijk oord,
Waaraan de harten, eenmaal opgenomen,
Niet meer ontwijken dan door de ééne poort.*

*Waarom dan zich in droomen te vergeten?
Laat het boek ongelezen. Wie, dien 't deert?
Er is maar één ding, dat wij zeker weten:
Dat eens de lente ons nimmer wederkeert.*

J. C. Bloem

Het lied van Hanna.

Elkana, de man van Hanna, was een man van opgewekt geloofsleven. Dit bewijst tevens, dat hij iets meer was dan een vroom man en een liefhebbend echtgenoot. Zijn vroomheid en zijn liefde tot Hanna staan niet los van z'n geloofsleven, maar zijn er toch niet meer dan enkele vruchten van. Heel zijn streven ging uit naar de vervulling van Israël's taak als openbaringsvolk. Met hart en ziel nam hij deel aan de hervormingsbeweging in zijn dagen. Hij is niet een man van veel woorden. Eén uiting van hem doet ons terstond bemerken wie hij is. Op zekere dag, wanneer Hanna verdriet heeft omdat zij geen kinderen krijgt, zegt hij: Hanna waarom weent gij en waarom is uw hart kwalijk gesteld? Ben ik u niet beter dan tien zonen?

Zo op het eerste gehoor lijkt dit een vreemde, een taktloze en onhartelijke opmerking. Want het was toch niet iets, dat Hanna geheel zou kunnen troosten, ook al omdat Hanna een vrouw was, die verder zag dan de muren van haar woning. Evenals haar man was zij een zeer toegewijd lid van de hervormingsbeweging. En wanneer deze beweging iets goeds zou behalen, dan was de eerste en hoogste taak van elke vrouw, de Here kinderen te baren die zouden medewerken aan de taak van hun ouders.

Slechts wanneer wij de woorden in hun verband lezen, dan ligt er toch wel iets anders in, dan alleen een poging om Hanna te troosten met het besef van zijn liefde. Ik vermoed, dat Hanna de eerste vrouw van Elkana was. Toen gebleken was, dat Hanna geen kinderen kreeg, heeft Elkana een tweede vrouw genomen, om toch in ieder geval zijn taak als lid van het openbaringsvolk, de Here kinderen te verwekken en zo mede te werken aan de komst van de Messias, en tevens meer direkt aan de hervorming van het ingezonken volk, te kunnen volbrengen. Uit de volkomen harmonische verhouding tussen Hanna en Elkana vloeide vanzelf voort, dat deze stap eerst werd ondernomen na ernstig onderling overleg en goedvinden. Het was als indertijd in het huwelijk van Abraham en Sara: toen de tweede vrouw wel kinderen kreeg, viel het de eerste toch niet mee.

Het genomen besluit om een tweede vrouw in dit huisgezin op te nemen was uiteraard een fout. Toch kunnen wij het een daad van geloof noemen in die zin, dat het motief tot dit tweede huwelijk in nauw verband stond met het geloofsleven van Hanna en Elkana. Wij komen hier ook een voorbeeld van spanning tegen, die wij telkens opmerken tussen het geloofsleven der openbaringstraditoren en de openbarings-historie, en daaronder een spanning tussen geloof en ethiek. Elkana heeft zijn werk als verbondsman uiterst getrouw willen volbrengen.

Daarom heeft hij zelfs een tweede vrouw genomen, terwijl hij voor zich zelf daaraan niet de minste behoefte had. Zijn huwelijk met Hanna was vrijwel volmaakt: zij hadden elkander lief, en verstonden elkander in de dingen van het geloof, omdat zij beide Gods Woord verstonden. Zij hadden besloten, toch nog een weg te vinden om kinderen te krijgen, kinderen in het verbond, kinderen voor de Here. Peninna, vermoedelijk een vrouw van lagere stand, zal spoedig begrepen hebben, dat zij hier te veel was. Dra zal zij hebben gezien, dat het huwelijk van Elkana zo goed was, dat een tweede vrouw er eenvoudig niet bij hoorde. Dat maakte haar bitter, en zij heeft zich gewroken door iets te veel de nadruk te leggen op haar waarde als moeder. Maar dat bewijst absoluut niet dat Peninna een slecht mens was. Integendeel, Elkana zal ook bij de keuze van zijn tweede vrouw voorzichtig te werk zijn gegaan, en een meisje hebben uitgezocht van wie hij meende te mogen aannemen, dat zij in zijn huis geen wanklank zou doen horen. Maar ondanks alle goede bedoelingen is hier de ethische ordinantie niet betracht. Het tweede huwelijk van Elkana moge in het raam van zijn tijd, in het raam van de geschiedenis der moraliteit van die dagen, volkomen aanvaardbaar zijn, en bovendien verheven zijn boven elke verdenking van enig onedel motief, — dat neemt niet weg dat er in dit huwelijk een te veel was.

In dit opzicht is Elkana met Jeftha te vergelijken: hij trachtte zijn taak als verbondsman te vervullen op een wijze, die met de regel des verbonds niet strookte. Er is een groot verschil: Jeftha's fout lag in de sfeer van het geloofsleven, die van Elkana hangt wel met gebrekkig geloven samen doch openbaarde zich op het gebied der ethiek. Doordat hij Gods Woord gebrekkig verstond, staat zijn ethiek niet volkomen onder beslag van dat Woord.

Als wij dit alles bedenken, valt er een ander licht op Elkana's woord tot Hanna. Hij heeft zijn huwelijk zien verduisteren door de komst van de tweede vrouw. Hij blijft Hanna eren als de eerste. Het is alsof hij met zijn sober woord tot Hanna zeggen wil: het is fout geweest. Hij heeft door zijn huwelijk met Peninna gezworen tot zijn schade, tot beider schade, ook die van Hanna. Maar het uitgangspunt was toch zuiver: het begin en de grondslag waren de oprechte pogingen van hen beide, om in het verbond samen te werken, en ook samen kinderen op te voeden. En dan blijft: zij zou toch niet willen ruilen met Peninna? Zou ze tien zonen willen hebben, en haar eenheid met haar man missen? Zij hebben de rust van hun huis opgeofferd aan hun taak; maar daarom blijft toch die taak nog, en ook hun beider eenstemmigheid in de opvatting daarvan!

Naar mijn mening hebben Elkana, noch Hanna beseft, dat zij Pepinna onrecht deden. Derhalve kunnen wij ook niet vergen, dat zij zich tot dit ethisch inzicht, dat in hun dagen in hun milieu eenvoudig niet bestond, zouden hebben opgewerkt. Onder ons zijn er kringen (helaas),

waar de zonde van achterklap ongehinderd tiert, zonder dat men het zelfs maar opmerkt. M.i. is dat héél wat erger dan deze kortzichtigheid inzake de betekenis van het huwelijk, want wij zijn tot vrijheid geroepen en zij leefde onder de tuchtmeester. Daar komt in dat geval nog bij, dat Peninna, al zal zij niet bepaald ongelovig zijn geweest, weinig notie schijnt te hebben gehad van het leven in het verbond. Zij zag niet verder dan het gezin en haar moederschap. Zij heeft dan ook door haar schimpende houding Hanna veel dieper gewond dan zij zelf besefte. Want Hanna's smart was niet allereerst, dat zij geen kinderen kreeg, maar dat zij geen kinderen voor de Heer en voor het hervormingswerk baarde. En Peninna met haar tekort aan beschaving — vgl. 1 Samuël 1 : 6, waaruit kan worden afgeleid dat Peninna's uitvallen van een stuitende grofheid zijn geweest — en haar nog erger tekort aan geloofskennis stond al evenmin recht als Hanna en Elkana. Zij waren ondanks hun hervormende gezindheid toch kinderen van hun tijd, en van de zonden van hun tijd.

Echter, zij steken heel sterk af tegen een andere figuur uit die dagen: Eli, een stille vrome man, wiens hart was sidderende vanwege de ark des Heren, en die geen hand ooit uitstak tot hervorming van het ingezonken volk, en slechts een enkel zacht verwijt deed horen toen hij vernam dat zijn zonen Oosterse orgieën vierden in de tent der samenkomst, en geen woord van gezag sprak toen die zonen de tabernakel gebruikten alsof het een magische krachtdrager ware.

Wij kunnen zeker niet aannemen, dat Hanna en Elkana op zich zelf levende figuren zijn geweest. De zonde van individualisme was in die dagen nauwelijks bekend. Zeker moeten zij deel hebben uitgemaakt van een betrekkelijk uitgebreide kring, die door de geest der hervorming in beweging was gezet. In die kring werd de kennis van Gods Woord goed onderhouden. Het was een kring van opgewekt geloofsleven, en Elkana was een der getrouwen. Hij behoeft er niet een vooraanstaande figuur te zijn geweest. Ik heb de indruk, dat hij een man was van niet bijzondere begaafdheid, maar wel van de grootste nauwgezetheid en trouw.

Hanna was ontegenzeggelijk een vrouw van meer dan gewone gaven. Geestelijk was zij verre de meerdere van haar man. Haar lied getuigt van een geestelijke statuur, die ons bijna overweldigt. In geloofsinzicht was zij haar tijd eeuwen vooruit. Nog heden ten dage weten vele exegeten met haar lied geen weg, doordat zij geen oog hebben voor de grootheid van haar profetische gestalte; daarom nemen zij maar domweg aan, dat dit lied van veel jongere datum moet zijn.

Het feit dat haar huwelijk met Elkana gelukkig was, doet ons begrijpen, dat hij een niet onbeduidend man kan zijn geweest. Maar verzeleken bij zijn vrouw was hij toch maar heel gewoontjes. Zijn inzicht in eigen leven kan ook niet op die hoogte gestaan hebben, die zijn vrouw bereikt heeft. Hanna heeft gevoeld, ook al is zij in ethisch

opzicht niet tot een oplossing gekomen, dat met Elkana's woord niet alles gezegd was. Toch was zij ver verheven boven het standpunt van Sara, welke historie zij met haar grondige schriftkennis natuurlijk gekend heeft.

Opmerkelijk is haar eerbiedige houding tegenover de ambtsdrager Eli. Uit de aard der zaak heeft zij wel geweten, hoe ver deze van haar en de haren af stond. Zij heeft het trouwens ten volle, en hoogst pijnlijk ervaren. Want als zij, zoekende en worstelende om een oplossing in haar leed, in de tempel gaat om te bidden, blijkt duidelijk dat Eli van haar leven niets verstaat. Dat is niet zo vreemd; er zijn vandaag de dag genoeg Bijbellezers, die van Hanna ook maar weinig verstaan, ofschoon zij daartoe beter in de gelegenheid zijn dan Eli, die niet alleen een man van bitter weinig mensenkennis was en onder het oude verbond leefde, maar bovendien nog van Gods Woord zo weinig verstond, dat dit schaars was in zijn dagen. Eli begreep van het streven naar hervorming niet heel veel. Dat al was voor hem een belemmering om Hanna te begrijpen of te verstaan.

Maar bovendien was Hanna's worsteling een geloofsstrijd in zeer bijzondere zin. Daardoor wordt haar strijd een werktuig der openbaring. Zij verlangde niet een kind om er zelf van te genieten en er haar moederweelde aan te beleven. Daarin is iets verbijsterends. Zij zal straks haar kind af staan, als het nog een kleuter is. Zij doet afstand van het onvergelijkelijk geluk van een kinderstem in huis. En zij staat haar jongetje af aan een alleszins twijfelachtige omgeving. Er zijn in de geloofsgeschiedenis der mensheid niet veel vrouwen, die het gebod haar kinderen de Here te baren op deze wijze hebben opgevat. En ik wil er aan toe voegen: het is in het algemeen verstandig zo iets ook niet te proberen. Want wie daartoe de geloofskracht heeft is sterker dan wie een stad inneemt.

Hanna's worsteling om een kind is dan ook alleen te verstaan in het licht van haar hervormd streven. Zij wist zich geroepen tot dit hoog nodige werk, en voelde in zich de kracht, daaraan alle moederblijdschap op te offeren. Deze bijzondere vrouw was ten volle bereid al het moeitevolle, en niets van de vreugde van moeder-zijn te aanvaarden. Juist omdat alleen haar roeping haar dreef, heeft God haar na Samuël nog verscheiden andere kinderen gegeven. Zulk een vrouw kan die weelde dragen. Een moeder die haar eersteling afstaat zodra hij gespeend is, zal haar moederschap niet licht gebruiken om de God des verbonds Zijn kinderen te ontroven.

Eli had van dit alles niet het minste idee.

Hij was een man, wie elke hervormings gezindheid vreemd was. Niettemin was hij een vroom en Godvrezend mens, en deed hij zijn taak zo goed hij kon. Aan de echtheid van zijn geloof behoeven wij niet te twifelen: wat in hem leefde kwam een enkele maal tot uiting, met name bij zijn tragische dood. Zelfs als de hervorming zo dicht bij hem

komt, als Samuël bij hem woont en Gods stem hoort, dan verstaat hij het nog niet. Maar zijn hart was sidderende vanwege de ark des Heren: dat kan alleen een hart, dat door Gods Geest is omgezet.

Hij ziet Hanna bidden, en let op haar. Hij probeert zijn plicht te doen. Hij weet dat er vreemde dingen gebeuren in het heiligdom, de uitingen van grof Oosters paganisme zijner zonen waren hem niet onbekend. Hij ziet geen kans er veel tegen te ondernemen, maar wat hij kan, zal hij toch doen. Nu ziet hij een dronken vrouw in het heiligdom; hij achtte dit niet ondenkbaar maar hij meende toch te moeten optreden: hoe lang zult gij u dronken aanstellen? Doe uw wijn van u!

Eli was reeds vrij bejaard. Hij zat op een stoel bij een post van de tabernakel.

Hanna antwoordt hem eerbiedig. Zij wist wel, dat hij een zwakke figuur was, en dat hij van zijn ambt niet veel maakte. Maar zij heeft in hem allereerst de ambtsdrager gezien. In geloofsinzicht stond zij heel ver boven hem, en in verbondstrouw was zij zijn meerdere. Toch was dat voor haar geen reden, zijn ambt niet te erkennen, integendeel: voor haar opvatting van de betekenis van het verbond sprak het zonder meer van zelf, dat het ambt geëerbiedigd werd. Zij heeft zich aan zijn cultisch gezag onderworpen. Dit was haar volle ernst, en niet maar een beleefdheid. Enkele jaren later heeft zij haar kindje aan diezelfde ambtsdrager toevertrouwd, al heeft zij wel geweten, dat zijn zonen zich hadden vervloekt gemaakt en hij ze niet eens zuur had aangezien.

Tot deze man wendt Hanna zich met eerbiedige woorden en in oprechte onderwerping aan zijn gezag. Zij is onderdanig jegens hem, en dat betekent iets voor een zo krachtige geest als Hanna.

Eli is de figuur van het *défaitisme* des geloofs. Hij tracht zijn taak te volbrengen, maar gelooft zelf niet dat het veel uithaalt. Hij is niet ongelovig, maar zijn *défaitisme* verlamt zijn geloof; daarom zijn zijn daden zo machteloos. Maar Hanna is bezield door een zeldzame geloofsernst. Dat geeft haar in haar verdriet en haar onderdanigheid iets triumerends. Zij leeft uit de overwinning van Christus, zoals straks uit haar lied duidelijk blijkt: zij heeft een uitzicht op de komende Messias, zoals zelfs door Mozes niet werd bereikt.

Ik kan mij bijna geen feller tegenstelling indenken: Eli, verlamd in de greep van het geloofs-*défaitisme* tegenover Hanna, die leeft uit de overwinning van de komende Koning. Hoe is het mogelijk, dat die twee een gesprek kunnen voeren?

Want zij voeren een gesprek, en het is een gesprek vol van zin. Eli rijst hier boven zich zelf uit.

Dit is mogelijk, doordat Hanna in haar actuele erkenning van Eli's ambt als met geweld het beste in Eli naar boven haalt. Wanneer er bij Eli niets was geweest van geloof, dan had dit niét gebaat. Maar er is wel iets. En door haar gelovig optreden dwingt Hanna dat iets, zich te doen gelden.

Daarbij is één ding noodzakelijk. Zij erkent zijn gezag, en wekt daardoor bij hem alle kracht van dit gezag. Verder kan zij niet gaan. Zij kan niet met hem bespreken wat hij niet verstaan zal. Zij kan hem niet zeggen, dat zij een gelofte heeft afgelegd, en over de inhoud van haar gebed zwijgt zij.

Dan beleeft Eli een der weinige hoogtepunten van zijn ambtelijk bestaan. Degene die door Gods Geest bezielde zijn wekken leven, waar dit sluimert of verlamd neerligt. Hanna heeft door haar woorden het verstarde geloof van Eli een ogenblik vrijheid van beweging gegeven. Hij begrijpt niet veel, maar hij begrijpt dat de Here hier werkt, en dat ontroert hem. Als zijn slapend geloof een ogenblik wakker wordt, mag hij ook direct aan de slag, en gedurende enkele ogenblikken staat Eli volledig in zijn ambt en oefent het uit: ga heen in vrede, en de God Israëls zal uw bede geven, die gij van Hem gebeden hebt.

Hanna heeft dit opgemerkt. Zij heeft gezien dat Eli, al is hij ook juist zo slap als men hem uittekt, hier Gods Woord heeft bediend. En alles wat zij van zijn zwakheid, waarin hij willig bleef liggen, wist, belet haar niet, dit woord te aanvaarden. Het is Gods Woord, gesproken door Zijn ambtsdrager, als is het ook een Eli. En Hanna had sterking en bemoediging bitter hard nodig. Peninna had haar tot het uiterste van haar krachten gebracht. Zij aanvaardde deze verkwikking, en vraagt Eli om zijn voorbede. „Laat uw dienstmaagd genade vinden in uw ogen”. Met deze woorden begeert zij, dat Eli voor haar God de Here voortaan zal bidden. „Alzo ging die vrouw haars weegs, en zij at”. Want de woorden van Eli hadden haar verkwikt.

Dan heeft Hanna de oplossing gevonden, die haar uit haar worsteling redde. Dat wil niet zeggen, dat alles nu goed is. Het gebroken huwelijk is niet zo maar weer geheeld; dat wordt niet meer geheeld. Pepinna blijft in het huis; en haar houding zal niet veranderd zijn. Maar Hanna kan het nu dragen, als is het zwaar.

Voorlopig blijft zij nog de mindere, gemeten naar de maatstaf van Peninna. Het enige, dat veranderd is, dat zij nu een kind verwacht. Dan volgen enkele jaren van moedervreugde, waarbij zij echter het vooruitzicht heeft, dat dit kort duren zal: zodra het kindje gespeend is, zal zij het weer verliezen. En dan is zij weer alleen, met haar man, en haar mede-vrouw, die verscheidene kinderen heeft.

Elkana heeft nu begrepen, dat haar strijd nodig was. Hij heeft van haar geleerd, en als zij straks haar kind gekregen heeft, betaalt hij haar gelofte, en dat niet alleen omdat de wet dit eist, maar hij heeft Hanna's geloof bewust voor zijn rekening genomen. Dat blijkt wel uit die zeldzaam trouwhartige woorden: „Doe wat goed is in uw ogen, blijf totdat ge hem gespeend zult hebben; de Here bevestige maar zijn woord”.

Als Hanna, enkele jaren later, de kleine Samuël naar Eli brengt, kan zij hem mededelen, wat zij hem vroeger niet zeggen kon. Dan beleeft Eli het grootste uur van heel zijn droevige loopbaan. Hanna vertelt

hem, dat dit nu het kind is, waarom zij de Here gebeden heeft, en hij herinnert zich het korte gesprek van enkele jaren geleden. Hij herinnert zich de dag, toen een vrouw met eerbiedige woorden hem zijn smadelijke vergissing uitlegde en om zijn voorbede vroeg; toen hij, plotseling ontroerd en verlevendigd haar Gods Woord bediende, en met verwondering bemerkte, dat zij door zijn woorden verkwikt werd. Hij herinnert zich die wonderlijke dag, toen hij anders was en anders handelde dan alle overige dagen. Hoe was z'n oude hart verwarmd; het was een dag van zon geweest, en in de avond had geen hopeloosheid aan zijn ziel geknaagd. Dikwijls had hij nog aan die ene dag terug gedacht. Maar het licht was niet gebleven, de dagen van vergeefs waken en werken zonder vrucht waren voortgegaan als te voren. Het leek ten slotte, alsof die ene goede dag er nooit geweest was. Misschien had hij zich ook wel vergist, misschien had hij die vrouw een woord zonder veel zin medegegeven, goed bedoeld, maar weggedreven op de golven van de tijd. Maar toch, wat was het een wonderlijke dag: terwijl niemand zijn gezag erkende, en hij verloren bij een post van de tabernakel zat, een oud man die geen goed en geen kwaad deed; terwijl zijn zonen brutaal hun gang gingen en hun ambt gebruikten om hun mededienstknechten te slaan en te eten en te drinken met de dronkaards; terwijl de schandelijkste dingen gebeurden in het heiligdom en hij er niets aan veranderen kon; toen was zijn ambt volledig erkend door een vrouw, die alle reden had boos op hem te zijn, om zich verontwaardigd van hem af te wenden. Eli heeft die dag niet kunnen vergeten. En nu vertelt hem diezelfde vrouw, dat haar gebed — en ook zijn gebed — verhoord is. En hij bad aldaar de Here aan. . .

Uit het lied van Hanna blijkt, dat zij niet alleen een vrouw was van bijzondere begaafdheid, maar ook van meer dan gewone ontwikkeling. Want haar lied doet zien, dat zij de Schriften, voor zover toen geschreven, door en door kende. Voor een deel was die Schrift toen reeds enigermate geconsolideerd, al moge de tekst niet identiek zijn geweest met de ons overgeleverde Hebreeuwse Bijbel. Voor een ander deel was zij nog in staat van wording. Hanna heeft omtrent de tijd der Richteren vermoedelijk beschikt over een betrekkelijk omvangrijke literatuur, waarin datgene, dat later als Gods Woord de historie in zou gaan, nog verborgen was. Het boek der wet heeft zij daarentegen als haar Bijbel geraadpleegd.

Het is dan ook begrijpelijk, dat haar lied zich meer aansluit bij het boek der wet dan bij de ons bekende gegevens uit de tijd der Richteren. Wel getuigt de gedachtegang van de tijd, waarin tegen vreemde volkeren gestreden moest worden: „de bogen der helden breken, en de vermoeiden zijn met kracht omgord” zouden wij op meer dan een episode uit het boek Richteren kunnen toepassen. Het is een gedachte, die voor de hand ligt voor een vrouw, wier denken gedrenkt is in de hervormingsgeest van die dagen. Wie in Hanna een vrouw ziet, wier geeste-

lijke horizon beperkt wordt door de muren van haar huis, zal vermoedelijk onoverkomelijke moeite hebben om haar lied te verstaan.

Toch is dit slechts een even optredend element. Het lied wordt door deze gedachte niet beheerst, zoals het lied van Debora. Hanna is een belangrijk verder stadium in de openbaringshistorie dan Debora. Enkele gedeelten uit dit lied zijn een persoonlijk getuigenis. „Ga niet voort u te beroemen, spreek niet die verwaten taal” bevat een herinnering aan de houding van Peninna. Maar er ligt meer in, dan alleen een woord tot haar medevrouw. Hanna zag in Peninna’s houding een vijandschap tegen God, omdat Peninna haar smaadde in wat zij het centrale in haar taak zag. Peninna heeft het misschien niet zo bedoeld. Door een goede bedoeling alleen is een daad niet verontschuldigd. Zij heeft door haar smalen een daad van vijandschap verricht, die in het verbond zwaar wordt aangerekend. Dat zij dit niet zo besefte, bewijst alleen dat zij het verbond en daarmee haar moederschap niet verstond. Zij tergede Hanna en speelde met vuur, en vuur brandt altijd, ook al bedoelen wij er geen brandstichting mede.

Voor Hanna is de volle betekenis van „moeder in Israël” zijn duidelijk. Haar huwelijk en moederschap waren geen persoonlijke belangen, zij kon ze zelfs niet zien buiten verband met het werk Gods door Zijn verkoren volk. Daarom is Peninna’s spot zo erg: zij heeft er zich mede bezondigd aan het werk Gods en Zijn roeping. En dat terwijl Hanna worstelde om haar taak. Dat Peninna die taak niet begreep, maakte de bespotting nog pijnlijker, en Hanna’s worsteling nog benauwender: in haar eigen woning zag zij een moeder, die het moederschap niet verstond, en het zich als een roof toeëigende. Verkwistte de Here Zijn weldaden dan aan onwaardigen?

Niets spreekt voor haar zo van zelf als de wetenschap, dat zij en haar huwelijk en haar gezin slechts instrumenten waren in de hand van de God des verbonds. Persoonlijke belangen bestaan er voor haar niet.

Maar haar blik wordt ook niet beperkt door de grenzen van het heilige land. Zij heeft een blik op Gods souvereiniteit, die veel verder reikt dan de beleidenis van Debora. „De Here doodt en Hij maakt levend”; „De Here maakt arm en Hij maakt rijk, Hij vernedert en Hij verhoogt”; „Hij verheft de geringe uit het stof en de nooddriftige verhoogt Hij uit het slijk, om hem te doen zitten bij de vorsten en een zetel der ere te geven. Want de grondvesten der aarde zijn des Heren, hij heeft de wereld daarop gegrond”.

Heeft u al oog gekregen voor de geweldigheid van Hanna’s profetische blik? Het wonderlijke is bij Hanna juist, dat haar profetische wereldbeschouwing, die verder reikt dan de profetie van haar tijdgenoten en zelfs van meer dan één later levende, niet zo „verheven” is, dat er voor de kleinere dingen des levens geen belangstelling overblijft. Zij is niet alleen de grootste profetes van het Oude Testament, maar zij is ook een vrouw en moeder, die de dingen van het vrouwenleven helder, op

de juist plaats en in de rechte verhoudingen ziet. Zij waarschuwt Peninna dat haar tijd in dit opzicht (vruchtbaarheid) wel eens voorbij zou kunnen zijn. Er zijn tijden ook in het vrouwenleven, en wijs is wie ziet dat het tijden zijn, die komen en gaan. Jaren van onvruchtbaarheid kunnen onverwacht een einde nemen, en een tijd van vruchtbaarheid kan op eens ophouden.

Daarom zegt zij tot Peninna: ga niet voort u te beroemen, spreek niet zulk een verwaten taal. Zij ziet verband tussen de kleine dingen als een tijd van bloei en verwelking in een huwelijk, iets dat alle dagen voorkomt, en Gods leiding in de geschiedenis. „Want de Here is een God der wetenschappen, en Zijn daden zijn recht gedaan”. Hanna belijdt Gods wijsheid zoals die uitkomt in Zijn ordinantiën voor het geschapene; in de wereldgeschiedenis, maar even goed in het alledaagse verloop der dingen in een huisgezin, en in de periodiciteit van het vrouwenleven. Vruchtbaarheid in een gezin is iets anders dan in planten- of dierenleven. Want in het gezin is er niet het van zelf voortgaande natuurgebeuren, maar daar is vorming van de geschiedenis van dat gezin. Het organisch leven is daar een materiaal, dat gevormd wordt op historische wijze. Maar de Here is een God der wetenschappen en Zijn daden zijn recht gedaan. Er is in die vorming van een gezin ook een samengaan met andere levensterreinen, er is stand en staat, die hun woord meespreken. Er is ook een ethische wet, die de gezinsvorming op gebiedende wijze begrenst, en het is Hanna's leed en ellende geweest, dat zij die wet niet voldoende heeft gekend. Maar vooral is er de wet des geloofs, die zich gelden laat als er een gezin wordt gevormd. En die is ook hier beslissend, omdat alleen in het geloof wordt verstaan, dat de Here een God der wetenschappen is, zodat een betrouwen op de macht van het organisch leven, waartoe Peninna scheen te neigen, niet gerechtvaardigd is. Het is alleen God, die de grenzen van dit leven kent en stelt, en als Hij zegt, dat de tijd nu voorbij is, dan komt een andere tijd. Meer dan Peninna's hoogmoed op haar moederschap heeft Hanna hinder gehad van haar onschriftuurlijke opvatting dienaangaande.

Hanna ziet dit alles afhangen van Gods ordinantiën, van Zijn wijsheid, en van Zijn vrijmacht. Daarom ziet zij haar leven in het gezin en de grootse werken Gods in de historie in één verband: het zijn alles blijken van Gods wijsheid, en Zijn trouw aan Zijn scheppingsordinantiën, en van Zijn leiding in de geschiedenis.

Hoe hebben de feiten Hanna in het gelijk gesteld. Want haar worsteling om een kind voor de Here, hoe gering van betekenis die ook leek in vergelijking met de plaatsen der ere bij de vorsten en de grote figuren der oorlogsgeschiedenis, staat niettemin in het nauwste verband met de hervorming in Israël; en die hervorming moest er komen, zou de Messias kunnen optreden; het Davidisch koningschap was een der historische voorwaarden voor de komst van de Christus op aarde; en Hanna's kind bleek een hervormer zoals de historie er slechts enkele

kent, hij had tot taak het volk over te leiden van weggezonkenheid in Oosters heidendom tot de volle bewustheid van zijn enige roeping.

Hanna is even ver verwijderd van de vrouw, die haar huisgezin verwaarloost om zich over te geven aan theologische speculatie's, of die een hoge roeping meent te hebben in politiek of maatschappelijk werk en haar kinderen met gescheurde kleren en gaten in de kousen laat lopen — als van het eenvoudige moedertje, dat haar plichten in het gezin voortreffelijk vervult, maar kinderlijk onnozel zwijgt als zij hoort spreken over de geest des tijds en de veranderingen in de maatschappij. Want die *beide* typen van vrouwen zijn vervalsingen van het vrouwelijke. De „vrouw van betekenis” die geen goed echtgenoot is, is niet erger verdwaald dan het ijverig moedertje dat een kind blijft in het verstand. Het sloofje wordt medelijdend geprezen en de energieke vrouw van brede belangstelling wordt gehoond, maar beide hebben het vrouwenleven in het verbond precies even grondig vervalst.

Hanna is de grootste profetes van het Oude Testament, maar zij blijft toch rustig thuis om haar baby te verzorgen als haar man met zijn hele gezin opgaat naar Silo — en dat waren toch dagen, waar men een heel jaar geestelijk op teerde —. Hanna ziet het verband tussen haar taak en de komst van de Messias, de Overste van de koningen der aarde. Maar zij naait ook de kleertjes voor de kleine Samuël, en draagt zorg dat het kereltje in dienst van de priester er netjes uitziet. Zij ziet heel goed, dat er verband is tussen de grootspraak van Pennina en de satanische hoogmoed der wereldmachten, maar zij is ook vrouw genoeg om Peninna aan het eenvoudige feit te herinneren, dat er voor een vrouw in het huwelijk tijden zijn, die komen en weer voorbijgaan.

Ter gelegener tijd hoop ik nog eens terug te komen op de geschiedenis van deze grote profetes en wonderlijke vrouw.

J. Meeuws Sr.
Loc. Zendeling.

De vreeze des Heeren is het beginsel der wijsheid, en de wetenschap der heiligen is verstand. (Sprenken 9 : 10).

Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot; maar welgelukzalig is hij, die de wet bewaart. (Sprenken 29 : 18).

OVER HET LEZEN VAN DE

STANDAARDWERKEN

door BRUCE R. McCONKIE, *van de Eerste Raad der Zeventigers.*

Moge ik als tekst nemen de woorden die door de Heilige Geest aan een geïnspireerd man in het oude Israël werden ingegeven:

„De wet des Heeren is volmaakt, bekeerende de ziel, de getuigenis des Heeren is gewis, den eenvoudige wijsheid gevende.

„De bevelen des Heeren zijn recht, verblijdende het hart; het gebod des Heeren is zuiver, verlichtende de oogen.

„De vreeze des Heeren is rein, bestaande tot in eeuwigheid; de rechten des Heeren zijn waarheid, te zamen zijn zij rechtvaardig;

„Zij zijn begeerlijker dan goud, ja, dan veel fijn goud, en zoeter dan honig en honigzeem.

„Ook wordt uw knecht door dezelfde klaarlijk vermaand; in het houden van die is groote loon”. (Psalm 19 : 8-12).

Indien ik nu door dezelfde Geest mag worden verlicht, die op hem rustte, die deze woorden schreef, zou ik op de dwingende noodzaak willen wijzen, op de grote verplichting, die op ons als leden van dit grote laterdaagse koninkrijk rust, om tot een kennis te komen van de wet des Heren, de leerstellingen van het Evangelie te kennen, de grondbeginselen, vereisten en verordeningen ervan te begrijpen en waaraan wij moeten

voldoen om in Gods Koninkrijk zalig te worden.

Wij geloven en bepleiten dat ieder lid van deze Kerk een getuigenis van de goddelijkheid van dit werk behoort te hebben, dat hij voor zichzelf behoort te weten, onafhankelijk van iemand anders, dat Jezus Christus Gods Zoon is en wij door Hem zalig kunnen worden; dat Joseph Smith het instrument is, waardoor de kennis der zaligheid in onze dagen is herkegen, en dat de profetenmantel thans op de schouders van President David O. McKay rust. Door eerst een getuigenis te verwerven en dan kloekmoedig in dat getuigenis te zijn, kunnen wij zalig worden.

Doch niemand kan een getuigenis van dit werk hebben, totdat hij een kennis van het evangelie begint te krijgen. Een getuigenis is gebaseerd op kennis. Eerst moet een mens van God en zijn wetten leren en daarna, door gehoorzaamheid aan die wetten, zal hij een getuigenis verwerven. Jezus zeide: .. „Mijn leer is de Mijne niet, maar Desgenen, die Mij gezonden heeft. Zoo iemand wil Deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan of Ik van Mijzelven spreek”. (Joh. 7 : 16, 17).

Wij geloven, dat alle leden van deze Kerk volkomen bekeerd behoren te zijn in die mate, dat zij veranderd zijn van mensen in een natuurlijke en gevallen staat tot heiligen van God, veranderd tot een toestand, waarin zij verlangen rechtvaardig te zijn. Wanneer zij zulk een koers volgen, zijn zij wederom geboren, door de Geest vernieuwd; zij zijn dan op weg naar de eeuwige zaligheid. Maar niemand kan zulk een status bereiken, voordat hij de wetten kent, die het proces van bekering beheersen.

Wij geloven, dat wanneer wij tot deze Kerk zijn toetreden, het onze plicht is standvastig en met toewijding voort te gaan, bij ieder woord levende, dat van de mond Gods uitgaat, gerechtigheid wensend, zijn Geest zoekend, hem liefhebbend met geheel ons hart, verstand en sterkte. Doch niets van dit alles kunnen wij doen, tenzij wij eerst de wetten kennen, die dit alles besturen. In de volle betekenis van het evangelie bestaat er niet zoiets als het naleven van een wet, waarvan wij niets weten. Wij kunnen een God niet dienen, waarvan wij niets weten, voor zover dit het verwerven van het eeuwige leven betreft door dit dienen.

En daarom denk ik, dat op ons de verplichting rust, de grote verantwoordelijkheid, om de leerstellingen van de Kerk te leren, zodat wij in staat zijn in het koninkrijk te dienen, de boodschap van zaligheid tot andere kinderen van onze Vader te brengen, in staat zijn om zo te leven, dat wij zelf vrede en vreugde hebben en

deze hoop op heerlijke verheffing mogen verkrijgen, waarover Broeder George Q. Morris heeft gesproken. Dit nu is ons geboden te doen. Wij zeggen bijvoorbeeld, dat niemand in onwetendheid zalig kan worden en dan bedoelen wij onwetendheid omtrent Jezus Christus en de verlossende waarheden van het evangelie. Wij zeggen, dat niemand sneller zalig wordt dan dat hij kennis verwert en dan bedoelen wij kennis omtrent God en de beginselen en leerstellingen, die Hij geopenbaard heeft. Wij zeggen, dat de heerlijkheid Gods intelligentie is en dan bedoelen wij, dat zijn heerlijkheid licht en waarheid is, het geopenbaarde licht van de hemel en de waarheden met betrekking tot de zaligheid inbegrepen.

Toen Mozes zijn zending in het oude Israël beëindigde, nadat hij dat volk door al zijn moeilijkheden in de wildernis had heen geholpen, nam hij de gelegenheid waar om, geleid door de Geest, de wetten, voorschriften, oordelen, verordeningen en de dingen, die Israël moest doen, op te noemen. Nadat hij dit had gedaan, zeide hij dit:

„En deze woorden, die ik u heden gebied, zullen in uw hart zijn;

„En gij zult ze uwen kinderen inscherpen, en daarvan spreken, als gij in uw huis zit en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt en als gij opstaat.

„Ook zult gij ze tot een teeken binden op uwe hand, en zij zullen u tot voorhoofdspannelsen zijn tussen uwe oogen;

„En gij zult ze op de posten uws

huizen en aan uwe poorten schrijven” (Deut. 6 : 6-9).

Mozes, met andere woorden gezegd, gebood dus dat de Israëlieten met hart en ziel de wetten des Heren zouden bestuderen en leren kennen, opdat zij in staat zouden zijn deze na te leven, aldus zalig te worden en ten volle de zending te vervullen, die op dat uitverkoren volk rustte.

Nu hebben wij, in onze tijd, de Standaardwerken van de Kerk. Wij hebben de Bijbel, het Boek van Mormon, Leer & Verbonden en de Paarl van Grote Waarde. Deze vier boeken tellen tezamen 1579 hoofdstukken. Ik geloof, dat ik niet teveel zeg, als ik beweer, dat wij iedere dag, consequent, drie hoofdstukken uit een van deze werken kunnen lezen en als wij dat doen, zijn wij door de Evangeliën heen in minder dan een maand. Wij zouden het gehele Nieuwe Testament in drie maanden en het Oude Testament in tien maanden hebben gelezen, de

gehele Bijbel in dertien maanden. Wij zouden door het Boek van Mormon in 3½ maand heen zijn, door Leer & Verbonden in 1½ maand en door de Paarl van Grote Waarde in vijf dagen. Wij zouden alle standaardwerken in ongeveer 1½ jaar doorgenomen kunnen hebben, waarna wij opnieuw kunnen beginnen.

Het komt mij voor, dat de Heer ons niet anders beziet dan Hij het oude Israël deed. Met hart en ziel behoren wij ons te wijden aan het evangelie en de dingen des Heren, zodat wij onze zaligheid uit kunnen werken en onze zending vervullen. Door regelmatig en systematisch bestuderen van de Standaardwerken bewandelen wij grotendeels de weg, die God ons wil doen gaan en die bevorderlijk is voor onze eeuwige vooruitgang. Op deze wijze kunnen wij voor onszelf vrede en voldoening verwerven in dit leven en hoop hebben op eeuwig leven in de komende wereld.

Ik ken geen beter vorm van godsdienstigheid, dan vrede in zich en liefde voor anderen.

Mr. C. Vosmaer

*

Zo gij een haatdragend mens ziet, keer dan tot uzelf in, en onderzoek uw gedrag oplettend.

Kong Foe Tse

GEBEURTENISSEN IN DE ZENDING

GEDOOPT:

Van der Horst, Maria Catharina; 6 maart 1960 in Zwolle.
Pot, Bouke Jan Willem; 6 maart 1960 in Zwolle.
van Egmond, Elizabeth; 6 maart 1960 in Apeldoorn.
van Egmond, Jan Dirk; 6 maart 1960 in Apeldoorn.
Luyten, Henri Emile; 6 maart 1960 in Zwolle.
Breuer, Frans Josef; 18 maart 1960 in Rotterdam Noord.
Breuer, Heinz Johannes; 18 maart 1960 in Rotterdam Noord.
Van Bruggen, Maria; 18 maart 1960 in Rotterdam Zuid.
van der Hoeven, Baukina Aaltje; 18 maart 1960 in Rotterdam Zuid.
Baaij, Cornelia Susanna; 18 maart 1960 in Amsterdam.
Baaij, Susanna; 18 maart 1960 in Amsterdam.
Van Thiel Berghuys, Hermiene Leonara; 18 maart 1960 in Amsterdam.
Van Es, Roelof; 18 maart 1960 in Eindhoven.
Van den Berg, Cornelia; 18 maart 1960 in Utrecht.
Van den Berg, Janna Ymka; 18 maart 1960 in Utrecht.
de Bruyn, Cornelis; 18 maart 1960 in Amsterdam.
Koldijk, Johan Augustus; 18 maart 1960 in Amsterdam.
Koldijk, Louise Christina; 18 maart 1960 in Amsterdam.
Sirach, Gerda Theodora Wolfriede; 18 maart 1960 in Amsterdam.
de Boer, Robert Martin; 25 maart 1960 in Den Haag.
de Boer, Rita Susanna; 25 maart 1960 in Den Haag.
van Ravenswaay, Daniel; 25 maart 1960 in Den Haag.
van Ravenswaay, Martha Cretiene Leonara; 25 maart 1960 in Den Haag.
Gatsonides, Hendrika Maria Engeline; 25 maart 1960 in Den Haag.
Kluit, Maria Engeline Johanna; 26 maart 1960 in Den Haag.
Postma, Jan Frederik Willem; 25 maart 1960 in Den Haag.
Postma, Georgine Hermina; 25 maart 1960 in Den Haag.
van Hooff, Neeltje; 25 maart 1960 in Delft.
van Hooff, Waltherus Christoforus; 25 maart 1960 in Delft.
Zuiderhoff, Rosina; 25 maart 1960 in Den Haag.

GEORDEND:

Sigmond, Christiaan Dirk; 25 februari 1960 te Rotterdam Noord als Ouderling.
Buys, Hermanus Johannes; 6 maart 1960 te Dordrecht als Diaken.

OVERLEDEN:

Sassenburg, Neeltje; 12 maart 1960 te Rotterdam.

OVERGEPLAATST:

Van Katwijk, J. Harvey; van Delft naar Rotterdam.
Butler, Val D.; van Schiedam naar Gent, als Gemeente President.
Van Drimmelen, David John; van Utrecht naar Groningen.
Warner, Keith; van Den Haag naar Schiedam.
Elzinga, Charles Dennis; van Zendingsschool naar Utrecht.
Koldewijn, Donald Backman; van Zendingsschool naar Den Haag.
Niederhauser, Richard S.; van Zendingsschool naar Leiden.
Gilbert, Lawrence W.; van Amsterdam naar Mechelen.
Bush, Robert L.; van Mechelen naar Haarlem.
Thompson, David R.; van Gent naar Delft.
Hixson, Richard S.; van Antwerpen naar Oostende.

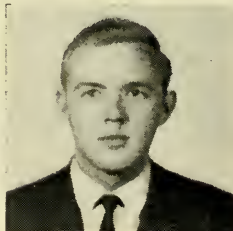
Limburg, Val E.; van Emmen naar Arnhem.
Van Leeuwen, Max T.; van Arnhem naar Emmen.
Schaffer, Edward J.; van Oostende naar Rotterdam Zuid.
van der Heide, Ralph; van Den Haag naar Antwerpen.
Johnson, Alvin D.; van Leiden naar Antwerpen.
Hiatt, Ray L.; van Den Haag, Hoofdkantoor naar Zendingsschool als leraar.
Van Wagoner, Brent J.; van Eindhoven naar Den Haag, Hoofdkantoor.
Wight, Gary; van Hilversum naar Den Haag.
Blodgett, Gary Lyman; van Zendingsschool naar Rotterdam Zuid.
Beckstead, De Mont; van Den Haag naar Hilversum als Gemeente President.
Sorensen, Howard J.; van Gouda naar Eindhoven.
De Hart, Dennis L.; van Rotterdam Zuid naar Gouda als Gemeente President.
Osterhout, Ronald D.; van IJmuiden naar Den Haag.
Vanderbeek, Harry John; van Zendingsschool naar IJmuiden.
Steinfeldt, Paul J.; van Zaandam naar Den Haag, Hoofdkantoor.
Soper, Donald A.; van Hoofdkantoor naar Zaandam.
Van de Merwe, Pieterella Bea; van Amerika naar Amsterdam.
Klyn, Jane M.; van Amsterdam naar Utrecht.
Van Komen, Erica; van Hoofdkantoor naar Utrecht.
Grotepas, Richard W.; van Alkmaar naar Utrecht.
Baak, Marinus W.; van Utrecht naar Alkmaar.
Chatterton, Norman Jerry; van Zendingsschool naar Amsterdam.

AANGEKOMEN:

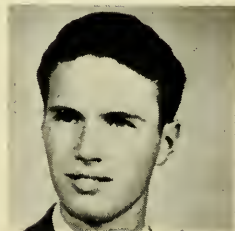
Vanderbeek, Harry John; van Salt Lake City, Utah.
Chatterton, Norman Jerry; van Preston, Idaho.
Blodgett, Gary Lyman; van Long Beach, California.
Ward, Mondell K.; van Boise, Idaho.
Van de Merwe, Pieterella Bea; van Salt Lake City, Utah.
Spek, Teunis; van Salt Lake City, Utah.
Goff, Gary Stephen; van Roy, Utah.

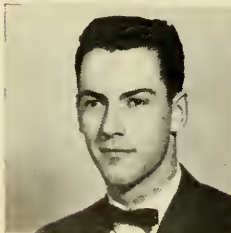
Harry John Vanderbeek

Teunis Spek

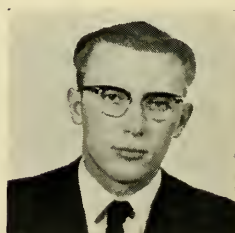
Gary Lyman Blodgett

Gary Stephen Goff

Pieterella B. Van de Merwe

Norman J. Chatterton

VERTROKKEN:

Whiting, Ronald J.; Aangekomen 14 september 1957. Vertrokken 14 maart 1960.
Werkzaam geweest: Den Haag, Groningen, Delft, Nijmegen, Enschede en Rotterdam.

Westra, Joseph Lamar; Aangekomen 14 september 1957. Vertrokken 14 maart 1960.
Werkzaam geweest: Arnhem, Den Haag, Amsterdam, Zwolle en Rotterdam.

Allen, Richard M. Jr.; Aangekomen 28 september 1957. Vertrokken 25 maart 1960.
Werkzaam geweest: Vlaardingen, Hilversum, Delft, Apeldoorn en Rotterdam Zuid.

Dalebout, David A.; Aangekomen 28 september 1957. Vertrokken 25 maart 1960.
Werkzaam geweest: Harlingen, Haarlem, Oostende, Schiedam en Arnhem.

Van Katwijk, James W.; Aangekomen 28 september 1957. Vertrokken 25 maart 1960.
Werkzaam geweest: Leeuwarden, Emmen, Utrecht, Den Haag, Antwerpen, Zutphen, Haarlem en Rotterdam Zuid.

Olson, Shirley; Aangekomen 10 maart 1958. Vertrokken 10 maart 1960.
Werkzaam geweest: Rotterdam, Amsterdam en Utrecht.

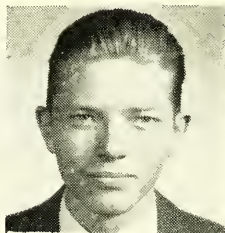
Van Velzen, Ann; Aangekomen 2 maart 1959. Vertrokken 2 maart 1960.
Werkzaam geweest: Utrecht.

Ronald J. Whiting

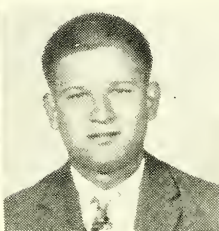
Joseph L. Westra

Richard M. Allen

Johanna van Velzen

James W. Van Katwijk

David A. Dalebout

Shirley Olson

HET GESPROKEN WOORD

„Een korte wandeling... die nooit eindigt”

door RICHARD L. EVANS

„Het leven is een korte wandeling langs een dunne draad. . . beginnende en eindigende in het geheimzinnig onbekende. De hoop houdt ons in evenwicht wanneer wij langs de smalle lijn gaan. Zoals wij het leven bezien, is het kort, maar in werkelijkheid eindigt het nimmer, doch: lang of kort, het is alles wat wij hebben. Het leven *is* alles wat wij hebben. Er zijn ogenblikken, dat wij het zouden willen behouden zoals het is, het willen bevroren als het ware, alle verandering verre houden, ogenblikken, dat wij onze familie en vrienden om ons heen hebben, wanneer wij enig succes hebben behaald, wanneer wij gezond en gelukkig zijn. Er zijn heerlijke dagen en uren, die wij ongaarne achter ons laten, maar steeds weer ervaren wij, dat wij geen enkel uur kunnen vasthouden. Soms zijn wij bedroefd en vragen wij ons af, hoe het zou zijn geweest, als wij anders hadden gehandeld — maar terugkeren kunnen wij niet.

Wij moeten vooruit, altijd, altijd met enige problemen, met enige onbeantwoorde vragen, met enige onzekerheden, met enige schijnbare onrechtvaardigheden. Vaak zouden wij in de toekomst willen zien en vaak zouden wij het verleden willen veranderen. Er zijn ondervindingen, die wij graag uit ons leven zouden zien verdwijnen en andere, die wij gaarne nog eens zouden willen beleven, om dat gedeelte van ons levensbeeld nogmaals voor ons te hebben. Doch wat het totale beeld betreft, zijn wij niet geneigd het te prijzen. Wij zien slechts een klein gedeelte en moeten leren met geloof en de vaste verzekering te leven, dat alles wordt opgetekend, dat de boeken zullen worden gewogen en dat allen alles zullen ontvangen, waarop zij aanspraak maken en dat niemand onrechtvaardig zal worden behandeld in de komende eeuwigheden.

Het leven is alles wat wij hebben — een leven van oneindige lengte — en er is een groot doel en een grote betekenis achter het leven en een grote reden waarom wij moeten leren, streven, vertrouwen, ons verbeteren en bekeren, met grote dankbaarheid voor familie en vrienden, met grote waardering voor de belangrijkheid van beginselen en groot mededogen voor mensen en hun problemen, zoals de dichteres Louise Knight Wheatly zo welsprekend vroeg:

En leer mij, Vader, te minnen de bedroefden,
De velen, die de liefde meest behoefden.
Mensen, arm of slecht of ongenezen,
Op wier gelaat d'ellende staat te lezen;
Op hun levensweg door ons vergeten
Met harten, zwaarder dan wij kunnen weten.